

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția III, sub Nr. 111—1938.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Iar îngerul vorbind femeilor le-a zis: Nu vă temeți, că știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați. Nu este aici că s'a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde a zăcut.

Duceți-vă de grabă și spuneți ucenicilor lui că s'a sculat din morți și iată merge înaintea voastră în Galileia; acolo îl veți vedea. Iată v'am spus vouă.

Mateiu, 28, 5—7.

Nr. 2669/1940 Pres.

† NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Iubitului cler și popor har și milă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

Grăuntele de grâu căzând pe pământ de nu va muri, el singur rămâne, iar de va muri, multă roadă aduce.

Ioan 12, 24.

Iubiții mei fii sufletești,

Zvon de clopot și răsunet de toacă ne-a adunat din nou în sfintele lăcașuri ale strămoșeștii noastre credințe, ca să dăm slavă și mulțumită bunului Părinte ceresc, că ne-a învrednicit să ajungem iarăș în pace luminatul praznic al Învierii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Inimile noastre se scaldă în negrăita strălucire a praznicului, iar buzele noastre dau glas însufletit cântării de biruință: *Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le!* Ochii noștri sunt mai senini și obrajii noștri mai îmbujorați ca 'n orice altă zi de sărbătoare, căci prin Înviere mărirea Domnului peste noi a strălucit.

Toți ne bucurăm și ne veselim cu prăznuirea. Cei împovărați se bucură că li s'a ridicat povara; cei robiți se bucură, că li s'a dat înapoi slobozenia; cei întristați se bucură, că li s'a arătat limanul mângăierii; cei osândiți se bucură, că le-a venit iertarea; cei săraci se bucură, că li s'a dat bogăția cea nepieritoare; cei bogați se bucură știind acum, că prin frățescă dărnicié și ei pot intra în împărăția cerurilor, ale cărei porți au fost larg deschise de Împăratul mării.

De sigur, iubiții mei fii, oricare din voi a avut îndureratul prilej de-a vedea un om gârbov. Ori dacă n'a văzut aievea un asemenea om, își aduce aminte de femeia gârbovă din Evanghelie, pe care Mântuitorul nostru Iisus Hristos a vindecat-o, cum a mai vindecat pe-atâția alți năpăstuiți de boale. Și, de sigur, oricare-și poate da seama de grozava nenorocire întru care-i este dat să viețuiască un asemenea om.

Să fii silit să umbli vecinic cu trupul încovoiat spre pământ, sprijinit în cărjile nenorocirii tale; să nu vezi în față decât țărâna pe care-o calci în picioare; să n'ai puțința de-a privi în ochii fraților tăi; să nu te poți desfăta privind întinsul unei livezi înflorite; să nu te poți minuna de negrăita frumusețe a unui cer înstelat; să nu fi în stare a-ți ridica ochii spre lăcașul ceresc al Celui Preainalt — iată o năpastă cu adevărat dintre cele mai mari!

Și totuși, neasemănat mai mare a fost nenorocirea omului gârbovit sub duhovniceasca povară a păcatului întru care l-a prăvălit Adam prin trufașa neascultare de Ziditorul său. Căci prin această gârbovire nu i s'a mărginit numai câmpul privirii ochilor săi trupești, ci i s'au întunecat mai ales ochii cei dinlăuntru, ai inimii, cu care ar fi putut să vadă pe Dumnezeu, să-i înțeleagă poruncile și să-și deschidă prin ascultarea lor calea unei înțelepte și fericite vieți. Prin întunecarea inimii și-a minții, păcatul s'a înmulțit — rodind moartea.

Din ghiarăle acestei morți, întru care am fost dați, prin Adam, cu toții — ne-a izbăvit Hristos, a cărui Înviere o cântăm și o slăvim astăzi.

El ne-a ispășit vinovăția; El ne-a ridicat osânda; El ne-a ușurat de povara păcatului; El ne-a îndreptat sufletul gârbovit

spre moarte; El a 'mprăștiat norul de întunec din ochii inimii și minții noastre, deschizându-ne din nou cerul milostivirii Tatălui. El, care *cu moartea pe moarte călcând, celor din mormânturi viață le-a dăruit.*

Iubiții mei fii sufletești,

Nici o faptă mare nu se săvârșește fără lăpădare de sine; nici o biruință răsunătoare nu se câștigă fără jertfă; la nici o înviere nu se ajunge decât trecând prin moarte. Așa ne 'nvață rânduiala firii — și-așa ne 'nvață Scripturile sfinte.

Acest adevăr e cuprins și 'n nemuritoarele cuvinte ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care vestindu-și pătimirea și moartea pe cruce, a spus ucenicilor săi: *„Grăuntele de grâu căzând pe pământ de nu va muri, el singur rămâne, iar de va muri, multă roadă aduce.”* (Ioan 12, 24.) Așa este: Grăunțele rămase de-asupra brazdei, neîngropate 'n pământ, rămân întregi; ele nu pier — afară de cazul când sunt culese de pașerile cerului. Dar ele nici nu incolțesc, nici nu răsar, nici nu cresc, nici nu 'nflouesc, nici n'aduc roadă. Rămân singure. Din roada lor nu se înfruptă nime. Ci dacă grăunțele îngropate 'n pământ „mor“, din putrezirea lor răsar fire nouă, cari învrășându-se cresc și se împodobesc cu spice aducătoare de multă roadă. Din belșugul roadei lor ne facem *„pâinea noastră cea de toate zilele”* și tot din acest belșug de roadă se pregătește — cu lucrarea Sfântului Duh chemat prin rugăciune preotească — *„pâinea vieții”* (Ioan 6, 35.), Trupul Domnului, sfânta cuminecătură, cu care ne curățim și ne luminăm sufletele, făcându-le părtașe vieții celei vecinice.

Dupăcum prin „moartea“ grăuntelui de grâu se 'mulțesc în chip tainic darurile pământului spre vremelnica noastră viață, prin moartea pe cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos s'au înmulțit darurile cerului spre viața noastră cea vecinică.

Cea mai curată și cea mai mare jertfă a fost încununată cu cea mare biruință; cea mai întunecată moarte a fost încununată cu cea mai strălucită Înviere. Căci Hristos, care-a 'nviat *cu moartea pe moarte călcând*, nu mai moare. Și Învierea Lui e chezașia învierii noastre, a tuturor celorce I ne închinăm.

Dar, iubiți credincioși, cari imi ascultați cuvintele mele, Vă veți întreba poate cu toată dreptatea: Dece în clipa în care noi — cu suflete scaldate în bucuria învierii — cântăm cântarea creștineștii noastre mângăieri, o parte a lumii — botezată și ea în numele lui Hristos — e prinsă în spăimântătoarea horă a morții, e 'ncelestată în ucigătoarea trântă a celui mai cumplit războiu? Înflorătoarea priveliște a acestui războiu nu este oare cea mai bună dovadă, că jertfa Fiului lui Dumnezeu a fost zadarnică și neputincioasă de-a scoate lumea din păcat și din moarte?

Nu, iubiții mei. Sângele Domnului prelins pe cruce a spălat lumea de pata păcatului strămoșesc, a 'mpăcat lumea cu Ziditorul ei și i-a desvăluit în chip covârșitor iubirea lui Dumnezeu. Dar nu i-a luat omului libertatea de a-și croi drumul vieții după propria sa chibzuială. De aceea neamuri întregi, ispitite de pătimi — cum sunt trufia, lăcomia, pofta de stăpânire, viclenia sau altele asemenea lor — se pot prăvăli în războiu, pregătindu-și pieirea. Căci, după cuvântul Scripturii, *„celce scoate sabia, de sabia va pieri”*. (Matei 26, 52).

Omul e stăpânul patimilor sale. De aceea se cuvine să și le stăpânească. Altfel, dacă le slobozește din lanțuri, va fi sfășiat de nestăpânita lor furie. Războiul, ca și celelalte rele cari bântuesc în lume, e rodul patimilor omenești deslănțuite. Și mai e dovada cea mai nemincinoasă, că lumea nu se arată vrednică de vistieria darurilor revărsate asupra ei prin jertfa Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Pe valurile mărilor răscolite de cumplite detunături din a-dâncuri, pe 'ntinsul pământului răscolit de grele ghiulele, ca și 'n văzduhul străbătut de ucigătoarele paseri de oțel - Hristos umblă și azi sângerând de rănile cuielor și cu inima încinsă 'n flacăra milei spune tuturor învrășmășiților veacului acestuia: „*Fără de mine nu puteți face nimic!*” (Ioan 15, 5).

Noi, dragii mei, încă ne avem metehnele noastre izvorătoare de păcate. Ni le recunoaștem și ni le mărturisim cu smerenie și zdrobire de inimă în fața lui Dumnezeu și a oamenilor. Dar neamul românesc n'a lăcomit nici odată după bunurile altora, n'a pizmuit alte nații pentru bunăstarea lor, n'a năvălit niciodată asupra vecinilor săi spre a-i jefui sau a-i stăpâni. Dacă în decursul zbuciumatei sale istorii a trecut și el prin focul războaielor, n'a făcut-o decât pentru a-și apăra sărăcia și nevoile - și dreapta credință întru care și-a găsit, în toată bună vremea, mângăierea și mântuirea. Aceasta este și astăzi cea mai caldă dorință a neamului românesc: Să trăiască în pace și bună 'nțelegeră cu toată lumea, între hotarele Țării statornicite de dreptatea lui Dumnezeu și a vârtuții strămoșilor noștri. Pentru paza acestor hotare stau de veghe și astăzi vitejii noștri ostași. Luminați de strălucirea Praznicului și insuflați de neîmpuținata lor iubire de neam și încrezătorii în ajutorul lui Dumnezeu, ei sunt gata, să apere, cu prețul oricăror jertfe, moșia strămoșească. Și împreună cu noi își înalță cugetele către tronul ceresc, rostind unele ca acestea: „*Mântuește, Doamne, poporul Tău și binecuvântă moștenirea Ta. Biruință Regelui nostru asupra celor potrivnici dăruiește; și cu crucea Ta păzește pe poporul Tău*”. Dar în același timp, ei - ca și noi - nu încetează a se ruga „*pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu biserici și pentru împreunarea tuturor*.” Că așa-i creștinește.

Iubiții mei fii sufletești,

Sfintele Paști ne îmbie prilejul unui nemăsurat de bogat ospăț duhovnicesc. Să ne îndestulăm din bunătățile lui, cari sunt pacea cu Dumnezeu și pacea cu semenii noștri. Dar Sfintele Paști ne îngăduie și ospățul trupesc, ca să se bucure întreaga noastră făptură. Împărtășindu-ne din el, să nu ne uităm însă de cei lipsiți. Căci mai ales întru frățeasca ajutorare a acestora se vădește dragostea noastră de Hristos, care a pățimit, a murit și a 'nviat pentru noi. El a spus doar: „*Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii mei, de veți avea dragoste întru voi*” (Ioan 13, 35). Cu focul iubirii frățești veți izbuti să ardeți patimile din voi, *plinind bucuria lui Hristos, un suflet fiind, una cugetând* (Fil. 2, 2). Căci iubirea e singura putere nebiruită în veacul de acum, ca și 'n cel ce va să vină. De ea să vă lăsați călăuziți nu numai în zilele luminatului Praznic al Învierii Domnului, ci 'n toate zilele vieții voastre. Ca să bucurați pe Hristos și să Vă faceți vrednici de fericirea împărăției zidite de El.

Cu aceste gânduri și cu aceste îndemnuri izvorite din părinteasca mea purtare de grijă, Vă împărtășesc arhierestiile mele binecuvântări, rugând pe Tatăl cel ceresc să Vă 'nvrednicească a petrece marele Praznic al Sfințelor Paști în pace, în sănătate și 'n deplină îndestulare - și a-l ajunge întru mulți, fericiți ani.

Hristos a înviat!

Darul Domnului nostru Isus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și 'mpărtășirea sfântului Duh să fie cu voi, cu toți.

Data în reședința noastră episcopescă din Cluj, la Praznicul Învierii Domnului din anul 1940.

Al Vostru, al tuturor, de tot binele voitor,

† *NICOLAE* Episcop

SĂ ÎNVIE DUMNEZEU!

Așa exclamă în bucuria sa nemărginită creștinul la sărbătoarea mare a Învierii. Și cu el se bucură toată firea, florile și verdeața câmpului, și toate viețuitoarele se reînnoiesc ca să deie o nouă înfățișare pământului.

Nu e de mirare că în acest mediu de reînnoire și înflorire și creștinul se gândește cu toată cucernicia la Cel Atotputernic, care a creat firea și a pus viață în ea, și la Fiul lui Dumnezeu care pentru a reface viața noastră a coborât pe pământ din ceruri, a îmbrăcat chip de om, și, Dumnezeu fiind, s'a făcut rob ascultător până la moartea sa de pe cruce, pentru a ne arăta cum trebuie trăită această viață, cum trebuie să te jertfești chiar, pentru păstrarea ei curată și slobodă.

Unde am fi noi azi dacă Iisus nu s'ar fi jertfit pentru noi? Unde ar fi adevărurile cari asigură oamenilor pacea și fericirea? Omul ar vegeta în starea lui de nesimțire dinainte de Hristos. Ar fi și astăzi rob al unor credințe deșarte și fără de folos pentru progresul lui. Ar fi rob al celui mai puternic ca el, și lipsit de apărarea și scutul legii morale, care a străbătut toate așezările omenești. Căci vrem ori nu vrem să credem, Hristos trăiește în societatea omenească, chiar și în a celor ce l-au alungat oficial din sânul lor, și va veni o zi când învierea Lui le va aduce tuturor noi bucurii. Singur această înviere le asigură mântuirea.

Nu putem nega desigur că a intrat multă necredință în lume, mai cu seamă în urma marelui război mondial, când au fost rupte zăgazarile vieții libere după principiile lui Hristos, și s'a introdus o libertate nouă a pumnului și forței nelimitate, care caută să sugrume pe cel slab și fără apărare.

Cât sânge n'a curs pentru aceste formule barbare în Rusia și în Spania în cele două decenii ce s'au scurs, și câte vieți nu se stâng azi prin foc și schijă, numai pentru că fii oamenilor doresc să alunge din lume puterea iubirii dumnezeiești și să introneze stăpânirea absolută și nemărginită a omului.

Orice numire i s'ar da acestei încălcări a principiilor lui Hristos, și oricum s'ar căuta a se justifica asuprirea, omorul, jaful, nedreptatea și fărâdelegea, ele nu află nici un fel de justificare în fața celui-ce cu moartea pe moarte călcând ne-a adus renașterea morală și învierea din mormintele trecutului hain și nemilos.

Cel-ce scoate sabia de sabia va muri, a spus Hristos puțin înainte de moarte. Și, ni se pare că este momentul ca acest adevăr din nou să se confirme.

Noi Românii n'am căutat niciodată să luăm ce nu era al nostru. Ne-am apărat desigur și cu arma când am fost atacați, și, fiindcă brațul nostru era călit în focul credinței în biruința adevărului, am lovit puternic și dureros, când am

fost stăpâniți de convingerea drepturilor noastre. Dar am fost totdeauna convinși că pacea lui Hristos trebuie să domnească în lume, și nu cea schioapă pe care o concep oamenii, între indivizi, neamuri și popoare, și că fără de această pace nu poate fi viață plăcută lui Dumnezeu pe pământ.

Și cei-ce stau azi în luptă spun că se bat pentru pace. Această pace oricând va veni, nu va putea zămisi pacea pe care ar fi putut-o zămisi pacea iubirii creștine, Pacea lui Iisus a fost pacea pe care a adus-o învierea după moarte, pacea, pe care o caută puternicii pământului prin arme este și ea o

pace, dar o pace a pustiului peste o mare de morminte în cari a fost înăbușită atâta viață, pe care Hristos a căutat să o refacă.

Cântăm și ne bucurăm de învierea Domnului, dar Paștile din anul acesta nu sunt așa de vesele ca alte dăți, pentru dorul ce-l purtăm celor-ce le petrec în vânt și ploaie la hotarele noastre, dar mai cu seamă de mila celor pe cari gândirea și simțirea rea pământească i-a aruncat cu prea multă ușurință în gura primejdiei de moarte.

Nădejdea noastră rămâne că va învia Dumnezeu în toate sufletele și se vor risipi vrășmașii Lui. Dr. V. Sava

PILDA UNUI PREOT

Cauze mici și neluate în seamă au adeseori efecte foarte mari. Fericirea omului nu stă în mulțimea monetelor, după care ahtiază lăcomia pătimasă din lume, ci în faptul ca o monetă pe cari o câștigi cu muncă cinstită să o ști utiliza în momentul și la locul cel mai potrivit.

Am aflat verificarea acestui adevăr cu mulți ani în urmă la un preot bătrân din satele Branului. Mai mulți elevi ai liceului din Brașov, băieți veniți din meleaguri depărtate, neavând putința să petrecem vacanța de Paști în mijlocul familiei părinților noștri, asemenea altor colegi în condiții materiale mai prielnice, am primit bucuros invitarea unui coleg din Bran să petrecem zilele praznicului Învierii în satul lui.

Călăuziți de lumina albă a unei călătoare prin văzduhul limpede al nopții ne-am așternut la drum Sâmbătă seara, per pedes apostolorum. Am bătătorit drum lung peste întinsul hotarilor adormite în miresmele florilor de primăvară, am trecut prin sate răscolite de lătratul câinilor și în pragul satului care ne aștepta ne-a întâmpinat în zorii răsăritului clopotul bisericii, care chema dreptcredincioșii creștini la slujba Învierii.

Am stat și noi cucernici alături de tineretul satului, încunjurând biserica cu luminări în mâini și cântând imnul de slavă al tradiției noastre bisericesti „Hristos a înviat”.

Când slujba înălțătoare de suflete s'a terminat am fost primiți cu toată căldura părintească

în casa colegului nostru, părtași la bucuria părinților lui și la multele bunătăți dela masa praznicului. Și cum din întâmplare eram tot copii de preoți dela sate, ispitiți de nostalgia zilelor de sărbătoare de acasă, am convenit ca înainte de toate să facem o vizită preotului din sat.

Și am intrat în casa modestă din preajma bisericii, cu cerdacul îmbrăcat în viță de iederă verde, cu grădina înmugurită și alintată de șoaptele domoale ale unui părau de munte, care își deschisese drumul prin dosul îngrăditurii de nuele.

Preotul bătrân, cu barba și părul capului albite de povara anilor ne-a primit în casa plină de miros de busuioc și ismă creată, răspunzând cu glas de bunătate domoală salutului nostru „Adevărat c'a înviat“. Și ne-a poftit să luăm loc pe lavița acoperită cu o scoartă nouă și curată, în vremece maica preoteasă, cu zorul ei de bătrânică sprintenă întinse masa cu un castron încărcat cu ouă încondeiate, cu oala tradițională cu varză și sarmale, friptură de miel și un clondir de vin de viță veche.

Dar înainte de a ne înfrupta din delicioasele bunătăți ademenitoare moșneagul se ridică în picioare și făcându-și cruce începu să cânte împreună cu noi „Hristos a înviat“.

Abia atunci i se deslegă limba de-abinele și cu glas de blândeță începu să ne ispitească de venirea noastră în sat. Fu mișcat bătrânul de sinceritatea spovedaniei noastre când i-am mărturisit că dorul de casă și dragostea pentru praznic ne-a adus cale atât de lungă la dânsul.

„Bine ați făcut dragii mei, ne zise moșneagul. Frumos și plăcut lui Dumnezeu este să respecte copiii învățămintele părinților, pentru că legătura copiilor cu părinții lor întărește temeliile caselor lor. Voi sunteți acum orașeni și orașul este mai străin de tradițiile neamului, este influențat de cosmopolitismul reformator cu tendințe de a diformă vechea structură a sufletului genuin. Dar sunteți copii dela sate și în sufletul vostru încă n'a adormit patrimoniul obiceiurilor strămoșești. Voi să nu vă lăsați ispitiți de ideile înoirilor modernizmului, învățătura pe care vi-o agonisiți aveți s'o treceți prin filtrul sufletului vostru și s'o folosiți la timpul său pentru conservarea tuturor principiilor de viață moștenite dela părinții voștri. Pentru că să știți că un popor numai până atunci are drept la viață până când ține nesmintită legătura cu mormintele înaintașilor săi, din care isvorăsc învățămintele convenite pentru dezvoltarea energiilor din viitor“.

Gioto: Luarea de pe cruce

Și continuându-și spicuirile din bogata înțelepciune ne-a dat multe sfaturi bune, împletite cu glume și sentințe prinse din practica vieții.

Intre timp sosise și crâșnicul bisericii care după obicei aduse prinoasele prisosite dela credincioși. Puse desaga încărcată după ușă fără să-i golească conținutul. Pe semne cunoștea obiceiul bătrânului păstor duhovnicesc, asupra căruia ne lămurirăm și noi îndată.

Părintele se ridică și făcându-și cruce mulțumii lui Dumnezeu după datina străbună și ne zise:

— „Ei acum băeți, eu vă las. Pe mine mă-mai așteaptă în clipele acestea o datorie dela care nu pot lipsi. Voi cunoașteți parabola Evangheliei cu cele cinci pâini și doi pești, cu care Mântuitorul a săturat cinci mii de oameni. Câți dintre aceștia nu vor fi fost sărmani lihniți de foame. Și câți nu sunt și azi cari sufer din pricina lipsurilor de cele trebuincioase. Acestora trebuie să le dăm măcar în ziua de astăzi câteva clipe de mângăere și bucurie. Am și eu aci în capul satului câteva colibe de oameni necăjiți, bolnavi și neputincioși, câteva văduve cu copii și mi-am făcut din tinerețe obiceiul să împart cu ei aceste danii de Paști, pentru că este mai mare fericirea de a da decât a lua“.

Și cu acestea se întoarse către crâșnic: „Haide, Ilarie la

datorie“. Bătrânul își luă toaie, Ilarie desaga pe umăr și o luă pe drumul satului la vale.

Am rămas nedumeriți, căci atunci nu pricepeam în toată amploarea măreția gestului acestui preot dela sat. Dar faptul ne-a rămas întipărit în cutele memoriei, și acesta renaște în răstimpuri ca un memento fă și tu asemenea.

Astăzi după atâția zeci de ani de experiență de viață exemplul moșneagului ia proporții de adevărată apostolie. Decând a ieșit din școală s'a înrolat la această datorie și timp de treizeci de ani n'a râvnit la situații mai prielnice. A întâmpinat și zile grele, dar și clipe de bucurii în sinul familiei sale. Aici și-a depănat viața, aici i-a albit părul, aici i s'a potolit bătaia inimii, aici a slujit cu credință Evanghelia lui Hristos. Să mângăe pe cei oropsiți, să întărească pe cei îndoelnici, să ajute pe cei nenorociți, aceasta i-a fost bucuria și idealul vieții de păstor duhovnicesc.

În perspectiva trecutului îl văd și azi plecând pe calea milosteniei și în taina cugetului se furișează o dorință luminoasă: Doamne fă ca moșneagul dela Bran să aibă mulți asemenea urmași modești, simpliști, conștiincioși, dar exagerat de idealști și cu suflete curate în mijlocul realităților barbare ale zilelor de acum.

Dr. Seb. Stanca

ÎNVIEREA DOMNULUI

Minunea din grădina lui Iosif din Arimatia zgudue din temelii ordinea lumii vechi. Mormântul nou cioplit în piatră, sigilat și păzit de soldați, n'a putut cuprinde mărirea lui Dumnezeu, Hristos a înviat zdrobind tăria morții. A înviat, vestind lumii începutul unei noi vieți, care trebuie să însuflească pe oameni. Cu răstignirea, moartea și

înmormântarea lui, moare ordinea cea veche clădită pe mândrie și păcat, lumea durerii în care stăpânește Satana cu ingerii lui, pentru ca cu învierea lui să ia ființă o ordine nouă, clădită pe smerenie, evlavie și iubire, o lume a bucuriei și nădejzii, care duce la fericire, stăpânită de duhul lui Dumnezeu.

Învierea Mântuitorului așa-

dar este stâlp de hotar între două lumi: una a trecutului plină de rele și suferințe, ducătoare spre moarte, iar alta a viitorului, lumea binelui și adevărului, ducătoare la viață.

Dela acest moment încoace omul este pus în alternativa de a se pronunța pentru una sau cealaltă dintre cele două posibilități de viațuire. Precum la timpul său liber s'a supus voinței diavolului, sfidând pe Dumnezeu și stricând toată ordinea creațiunii fericite; liber și acum trebuie să se decidă a rămânea sub stăpânirea răului pe care a experiat-o, sau primind ajutorul pe care i-l îmbie Ceriul să revină la starea de nevinovăție inițială, în care a fost creat.

Hristos prin înviere se face începătura împărăției lui Dumnezeu, care pornește la luptă împotriva împărăției diavolului. Dă semnalul de luptă, chemând să se înroleze sub steagul lui victorios pe toți câți vor să se desrobească din sclăvia păcatului. Chemarea lui n'a rămas fără răsunet în sufletul omenesc dornic de mântuire. Împărăția lui a crescut precum singur a prevăzut, ca sămburele de muștar. Printr'un lung șir de jertfe crucea lui victorioasă a străbătut secolele, lovind de moarte stăpânirea satanei. Atmosfera de ură și păcat în care omenirea până la El s'a zbatut fără a găsi o posibilitate de ieșire, sub influința doctrinei lui care a câștigat masele, sub influința puterii divine care dă viață acestei doctrine, sub influința nădejzii în fericirea promisă, s'a transformat într'o atmosferă de iubire, de dreptate, de stimă reciprocă. Câtă deosebire între lumea în mijlocul căreia Hristos și-a desfășurat activitatea și lumea zilelor noastre. Cine putea vorbi atunci de credința și dragostea față de Dumnezeu, ca față de un părinte, care urmărește fiecare pas al fiilor săi, care să bucură de bucuria lor și peplânge suferința lor; cine îndrăznește să pretindă că fiecare om, indiferent rasa și neamul căruia aparține, indiferent clasa socială și familia din care s'a născut, este îndreptățit în simpla lui calitate de om la viață cu bucuriile și neplăcerile ei, la stima și iubirea semenului său; cine putea pleda pentru vre-o legiuire care să stabilească libertatea individuală și egalitatea tuturor în materie de drepturi? Cine se putea gândi la obligativitatea tuturor în ajutorarea celor lipsiți, celor bolnavi, în protejuierea celor slabi? Nimeni. Și chiar dacă anumite străfulgerări ale cugetării filozofice antice a conceput câte ceva din aceste lucruri de cari era lipsită societatea dinainte de

Hristos, ele n'au putut fi aduse la expresie niciodată și în nici o măsură în realități palpabile. Dimpotrivă lozinca vremii era stăpânirea zeilor nemiloși și răz-bunători, stăpânirea celor puternici prin origine, prin bogăție și demnitatea socială. Distanța dela om la om era fixată de bunul plac al celui tare. Legile tot atâtea îngrădiri a poziției celor cari le făceau. Pentru cel slab, sărac, de rând și bolnav nu era milă, nici considerație. Iubirea, evlavia, mila erau considerate slăbiciuni, apanajul celor de jos, gloatei care trebuia condusă și asuprită.

Prin Hristos acea lume s'a schimbat. Exemplul lui, umilința, jertfă din iubire față de oameni, a deschis sufletul spre înțelegerea adevăratei vieți. Prin continue modelări societatea zilelor noastre normal prezintă tocmai contrariul opus. Pentru oricine azi libertatea individuală, egalitatea înaintea lui Dumnezeu și a legilor omeniești, datorința iubirii față de semeni sunt ceva natural. Și chiar dacă în practică aceste concepute nu au putut fi integral aplicate, absoluta lor valoare de nimeni nu este dubitată. Ceeace pentru lu-

mea veche era slăbiciune, azi este virtute mult apreciată.

Cu toate acestea steagul lui Hristos încă nu stăpânește toate ascunzișurile sufletului omenesc. Împărăția lui a cucerit lumea, dar nu întru atât, ca răul să fie complet eliminat dintre oameni. La anumite răstimpuri el izbucnește formidabil ca un foc ce a mocnit sub spuză, voind parecă să cutropească lumea. Acesta este cazul marilor frământări războinice pe cari le trăim. Căci numai puterile iadului au întunecat mințile, au deslăntuit ura care încleștează azi popoarele creștine într'un războiu uci-gător. N'avem să ne îndoim că Hristos va triumfa. Noua pornire a diavolului este o reeditare a atâtor alte porniri din trecut. Cu cât însă opoziția față de împărăția lui Hristos e mai mare, cu cât atacul împotriva ordinii create de el în lume este mai puternic, cu atât și chemarea lui mai poruncitoare, rezistența lui mai dărză.

Praznicul învierii lui de astă dată ca în toate timpurile de răstribite ne cheamă, ca cu mai multă hotărâre, mai conștient să ne încadrăm în împărăția lui.

Dr. G. L. Munteanu

ÎNVIEREA...

Sfânta sărbătoare a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos cade anul acesta într'o vreme de mare îngrijorare. Opt luni au trecut de când trăim zile de iritație, zile ce seamănă cu cele de acum 20 de ani din timpul marelui „măcel al neamurilor”. Nimeni nu știe ce poate aduce ceasul de mâine, căci printre

popoare a pornit iarăși freamântul dușmăniei și al urei până la moarte.

Intr'o parte a Europei sună glasul tunului cântându-și simfonia morții, iar printre popoarele așa zise nebeligerante nu se aude decât zângănit de arme, căci toți se pregătesc pentru ceasul cel mare, care — fereas-

că-ne Ceriul — poate să bată din nou la ușa fiecărei țări.

Sforțările duse de aceia, care căutau să împiedece „măcelul noroadelor” s'au năruit. Iarăși am văzut cu toții, că civilizația și cultura cu care se fălește omenirea zilelor noastre, a fost o spoială oarbă. Sălbătăcia din oameni și-a făcut loc prin bruma de spoială artificială a așa zisei civilizații și a umanității veacului XX. Omenirea este azi muncită de patimi și de ură mai mult ca oricând. Instinctul barbariei biruind sufletele, multe națiuni au apucat pe drum greșit, spre haos și crimă.

Azi avem nevoie mai mult ca oricând, să facem din Sfântul Praznic al Învierii, popasuri de gândire profundă, să ne cercetăm fiecare sufletul, să înțelegem rostul nostru adevărat în omenire, să ne rugăm Tatălui Ceresc, să ne ferească de măcelul care bântuie o parte a bătrânului, nostru continent.

Și acum când Paștile bat la ușă ce trebuie să facem?

Să ne reamintim, că Părintele nostru Ceresc, în nemărginita Lui bunătate și iubire față de fiii săi pământeni, după ce a încercat prin bărbați însuflați de duhul sfânt să îndrepte omenirea păcătoasă, a trimis în lume pe însuși Fiul său, care s'a jertfit, vărsându-și sângele iertării pe crucea tâlharilor, devenită simbol sfânt spre a ne arăta, că fericirea stă în curăția și liniștea sufletelor ispitite și chinuite de atâtea patimi.

În vârtoarea nesiguranței zilei de mâine în care trăim, sfântul Praznic al Învierii Aceluia, care

a știut să moară ca un erou binecuvântând pe cei ce-L blestemau și chinuiau este singura rază de speranță, care mai poate sufletele noastre neliniștite.

De câte ori se săvârșește o faptă nedreaptă — și vai câte fapte nedrepte nu se săvârșesc — de câte ori vestea săvârșirii ei ajunge la cunoștința mulțimii, omenirea se turbură, omenirea se întristează și se amărăște. Nedreptatea și egoismul unora, care se cred a fi sortiți ca numai ei să se înfrupte de bogățiile acestei lumi, totdeauna este ceva dureros, ceva revoltător, ceva ce scârbește orice cuget drept.

Ori dacă ne scârbim de ori ce nedreptate făcută unuia dintre noi, sau unei națiuni, cu cât mai mult ne doare când ne gândim la nedreptatea ce s'a făcut Mântuitorului.

Intr'adevăr Hristos Domnul care a fost chipul cel mai perfect al bunătății, al dragostei, al milosteniei și al blândetei; Iisus care a fost adevăratul mângâietor al omenirii; care a adus lumii învățături înalte, îndemnuri sublimе, a îndurat multe în timpul șederii Sale printre oameni. Fiecare pas, fiecare vorbă sfântă l-a fost controlată și răstălmăcită greșit, iar în cele din urmă, uneltirile urzite în contra Lui, L-au dus la moartea pe cruce, când acum 19 veacuri, „urmașii lui Moisi”, instigați de cărturari și de farisei, L-au pironit pe sfântul lemn al Crucii, pentru marea vină că prin cuvântările Sale a căutat să ridice omenirea din starea ei de înjosire în care se sbătea.

FOILETON

Căderea protopărinților în păcat.

Indiferent de forma apariției supremului judecător, teama de a se prezenta în fața lui, la protopărinții noștri e atât de mare, încât fugind se ascund în cele mai întunecate părți ale grădinii. În ce situație de plâns i-a adus păcatul! Cu puțin înainte a vedea fața lui Dumnezeu pentru ei era suprema fericire, iar acum mintea li s'a întunecat atât de mult, încât își închipuiesc că pot fugi undeva dinaintea celui ce cu ființa lui umple universul.

„Acum nu se bucură de apariția Lui, ci se înspăimântă: glasul conștiinței, și precum copiii, cari au greșit împotriva tatălui lor, se ascund, deși știu că nu-și pot ascunde greșala: din conștiința vinei se naște frica.”⁵¹⁾

v. 9. „Dumnezeu îl strigă: „Adame, unde ești.”

E glasul judecătorului care chiamă pe cel vinovat. În el nici o mânie, dimpotrivă e plin de rezonanța iubirii, voind a trezi un semn al căinței. Adam însă n'a priceput, sau n'a voit să priceapă, ci urmează a goli cupa păcatului până la fund. În loc să recunoască cu părere de rău, adevăratul motiv care l-a determinat să fugă dela fața Domnului și binefăcătorului său, dă un răspuns evasiv:

v. 10. „Glasul tău am auzit umblând prin Raiu și m'am temut că gol sunt și m'am ascuns.”

Un răspuns tipic, propriu tuturor acelor cari pe căi lăaturalnice ocolesc a spune adevărul. Un răspuns care s'a repetat de atunci încoace de milioane de ori, și care poate duce în eroare pe un judecător pământesc, nu însă pe Dumnezeu.

Dacă Adam n'a voit să se prindă de brațul salvator ce i s'a oferit, urmează să fie pedepsit fără milă, atât pentru păcat, cât și pentru perzistența în păcat. Dumnezeu îl pune față în față cu păcatul săvârșit, prin două întrebări:

v. 11. „El zise: Cine ți-a spus ție că ești gol? Mâncat-ai cumva din pomul, din care ți-am poruncit să nu mănânci?”

Pentru a doua oară evită un răspuns precis. Deși indirect recunoaște păcatul prin aruncarea vinei asupra femeii, nu voeste să-și asume și responsabilitatea.

v. 12. „El răspunde: Femeea pe care tu mi-ai dat-o, aceea mi-a dat din pom și am mâncat.”

E. König crede a descoperi în v. 12 nu numai o desvinovățire a lui Adam, ci și o acuză indirectă la adresa lui Dumnezeu. Femeea dată de Dumnezeu l-a amăgit, deci responsabilitatea cade asupra femeii și asupra lui Dumnezeu.⁵⁵⁾

Concluzia pare a fi cam forțată. Cuvintele: „pe care tu mi-ai dat-o”, trebuiesc considerate, ca o determinare mai precisă a ființei, la îndemnul căreia Adam a păcătuit. Să ne ferim deci a judeca prea aspru pe protopărințele noastre.

În fine la rândul său întrebată fiind și femeia:

v. 13. Pentru ce ai făcut aceasta? urmează aceeași cale a desvinovățirii: „Șarpele m'a amăgit și am mâncat.”

Șarpele nu mai este întrebat: „pentru ce a făcut aceasta?” El este înșelătorul, autorul incorrigibil al răului, pentru el nu mai există justificare.

Interogatorul este terminat. Adam și Eva își recunosc vina numai constrânși și cu multe desvinovățiri. Dumnezeu rostește sentința, orientată după gravitatea faptului săvârșit și măsura de contribuție a fiecăreia dintre cele 3 părți incriminate: Adam, Eva și șarpele.

Cu totul altcum s'ar fi prezentat această sentință, dacă oamenii plini de umilință și căință, imediat și-ar fi mărturisit vina lor, implorând iertare. Adâncimea rănii ar fi pretins căința grea și o îndelungată vindecare, însă n'ar fi avut funestele urmări de care se resimte omenirea tuturor timpurilor.

c) Condamnarea Diavolului v. 14.

v. 14. „Și au zis Domnul Dumnezeu șarpelei: pentru că ai făcut aceasta, blestemat să fii tu din toate dobitoacele și din toate hiarele Pământului; pe pieptul tău și pe pânțele te vei târî și pământ vei mânca în toate zilele vieții tale.”

După stabilirea vinei, Dumnezeu ca judecător și pedepsitor se îndreaptă în primul rând împotriva ispititorului și autorului moral al păcatului strămoșesc, anume Diavolul. Pe acesta nu-l in-

Iarăși au trecut zilele cele pline de jale ale săptămânii Paștelor; iarăși am auzit din Sf. Evanghelii duioasele istorisiri ale tuturor chinurilor la care a fost supus Mântuitorul.

Acum însă Iisus din Nazaret, cel mult chinuit, stă înaintea ochilor noștri ca un erou, ca un biruitor al morții, prin „Invierea” Sa cea minunată.

Pe Hristos, pe care în săptămâna Patimilor L-am văzut batjocorit, înșelat, chinuit și umilit, îl vedem acum preamărit, căci Dumnezeu L-a sculat din morți.

„Invierea” lui Iisus este dovada cea mare și puternică, că El a fost Mesia cel făgăduit; El a fost Mântuitorul trimis din mila Tatălui ca să ne ridice din robia păcatului.

Numai prin „Invierea” lui Hristos s'a răspândit credința crucii în lume. Fără „Invierea” Lui s'ar fi risipit repede istoria morții Lui pe cruce. și nu s'ar fi găsit nimeni s'o primească și ascundă în adâncul inimii.

Fără învierea Lui, n'ar fi sângerat atâția mii de mucenici ai crucii, ca să mărturisească cu sângele lor credința în învierea Domnului și să pecetluască această sfântă credință cu moartea lor.

Azi fiii aceluiaș popor care s'a făcut vinovat de crima de pe Golgota, au pornit să-L răstignească iarăși pe Hristos, aruncând zizanie între neamuri, desfășurând flamura războiului.

Dar să nu creadă că planul lor diabolic, de a aprinde toată Europa le va succede, căci vom ști să ne trezim cel puțin acum în ceasul al 11-lea din amorteala noastră, ascultând de porunca Aceluia care și-a dat totul pentru noi, și care ne-a spus: „Pe pământ pace, între oameni bunăînvoire!” Să zicem deci frați și acelora care ne urăsc, și să le iertăm toate, căci astăzi Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le.

G. G. Stănescu

LUMINA ÎNVIERII

Odată cu primăvara redeșteptată la o nouă viață, cu glasul de aramă al clopotelor, cu cântece și flori și cu plâpânde lumânări de ceară, lumina cea mai presus de fire a Invierii coboară în biserici și în sufletele învăluite în mireasma credinței. Bucurie mare și sfântă stăpânește pe toți, căci, prin înviere, Iisus ne-a deschis poarta veșniciei, prin care se revarsă asupra lumii lumina cea adevărată, topind ghița din inimi, încălzind ogorul sufletesc, ară-

tând cărările spre bine și înfățișându-ne strălucirea viitoarei fericiri a paradisiului pentru toți cei care se identifică cu Hristos, ca fii ai luminii.

Veacuri multe a rătăcit omenirea prin întunericul păcatului, în care lumina nădejdi abia mai pălpâia, neputând să alunge bezna, până când Iisus a adus lumina biruitoare a răscumprării. El a făcut din suferințele tuturor propria sa suferință și prin patima și învierea sa a zdrobit pentru totdeauna stă-

pânirea morții, ridicând pe om „din moarte la viață și de pe pământ la cer”.

Sunt două vieți în om, viața trupului și viața sufletului, și sunt două morți, moartea trupului și moartea sufletului; precum sunt și două învieri, învierea corporală și învierea spirituală. — Sufletul dă viață trupului și cel ce dă viață sufletului este Dumnezeu. Unirea trupului cu sufletul constituie viața trupului; unirea sufletului cu Dumnezeu face viața sufletului. Despărțirea sufletului de trup e moartea acestuia; despărțirea sufletului de Dumnezeu e moartea sufletească. Invierea corporală este refacerea vieții în trup; învierea spirituală este sanctificarea omului prin harul dumnezeesc, câștigat pentru om prin jertfa lui Hristos. Moartea sufletului e păcatul, învierea lui e ștergerea păcatului, restabilirea legăturii harice între om și Dumnezeu. Invierea sufletului se săvârșește în acest veac, învierea trupului e amănată pentru veacul ce va să vină. Cea dintâi nu se face pentru toți, ci numai pentru cei ce au primit taina crucii de pe Golgota și au înviat împreună cu Hristos (Colos. 3, 1).

Hristos, având aievea propria noastră fire, a sfârșit cătușele morții, Dumnezeu fiind, și așa ne-a trecut, împreună cu el, din moarte la viață. Prin învierea lui Hristos cunoaștem ținta noastră cea adevărată. Invierea lui Hristos este lumina vieții noastre. Cel înviat împreună cu Hristos nu umblă întru întuneric, pentru că știe ce a fost și ce este prin har. Lu-

mina Invierii e cunoașterea căii desăvârșirii noastre și posesiunea adevărului. Invierea lui Hristos e ușa prin care trecem din stricăciune în veșnicia slavei.

Prin Inviere se face deplină lumină în sufletul oamenilor: Iisus este cunoscut în toată strălucirea de mântuitor și Fiu al lui Dumnezeu. Prin întrupare, deși și-a păstrat toate perfecțiunile divine, Iisus s'a umilit, luând chipul robului, chipul omenirii în suferință; dar prin înviere vâlul care acoperea mărirea sa s'a sfâșiat și lumina a pătruns în toată făptura. Prin cea dintâi naștere temporală, în ieslea sărăcăcioasă, din sânul mamei sale, n'a fost cunoscut decât ca Fiu al omului; prin a doua naștere în timp, cea din sânul mormântului, prin propria sa putere, este desăvârșit cunoscut ca Fiu al lui Dumnezeu și înnoitor al feței pământului.

De aceea, pentru a fi demn de Inviere, omul trebuie să se desbrace de firea cea veche a păcatului și să se îmbrace în Hristos. „Hristos, mielul nostru de Paști, a fost înjunghiat” și a înviat. „Să facem praznicul nu cu aluat vechiu, nici cu aluat de răutate și de viclenie, dar cu azimile curăției și adevărului” (1 Cor. 5, 7—8). Viața creștinului adevărat este Paști continui; ea se desfășură pe cărările arătate de lumina Invierii.

Hristos a înviat din morți. Acesta e adevărul de temelie a vieții creștine. Cel înviat se înfățișează și ochilor noștri în aceeași lumină ca și femeilor mironosițe. Ceeace vedem în el, aceea nădăjduim în noi: vom fi vii, pentru că el este viu; vom

treabă: „pentru ce a-i făcut aceasta?”, câtă vreme vina lui este evidentă și el stă sub pedeapsa escluderii din mijlocul îngerilor pentru răzvrătire împotriva lui Dumnezeu.⁵⁶⁾ El merită prima și cea mai grea pedeapsă, întrucât este însași originea căderii omului. Căci omul pur și simplu n'ar fi putut cădea, lipsind ispita externă, pornită din ură față de Dumnezeu, și din invidia fericirii lui.

Noua pedeapsă este blestemul, adică o definitivare a primei pedepse. Pentru Satana în veci nu mai există posibilitate de îndreptare și de iertare. Alungat din ceruri, până la sfârșit va rămânea înfierat de pedeapsa Creatorului său. O creaatură nedemnă, întruchipare a răului, în permanentă luptă cu făptura dumnezeiască. Prin blestem se fixează cadrul în care urmează a se desfășura viața omenescă în raport cu Dumnezeu pe deoparte, și cu autorul ispitei pe de alta. Diavolul urmărește de aproape acțiunile omului, căutând să le imprime pecetea răului, iar omul neîncetat caută să se substragă puterii lui de influență. Zi de zi viața omenescă se scurge într-o luptă dărnă împotriva îndemnurilor Satanei. Insași venirea Mântuitorului își are justificarea în necesitatea unei supreme intervenții divine, prin care omul să poată zdrobi tendința de stăpânire a diavolului în lume.

Prin prima pedeapsă duhul căzut, în spiritul dreptății divine este coborât sub nivelul lumii îngerilor în care s'a născut; prin blestem este coborât și sub nivelul lumii oamenilor, față de care

ființial este superior.

După părerea unor exegeți vechi și noi, blestemul are un indoit obiectiv: diavolul și șarpele.

1. Diavolul sub povara acestui blestem a devenit și pentru oameni un obiect al scârbei și contrastului, urmărind pe om deaproape și îndemnându-l la tot ceea ce este rău și josnic.

Șarpele, prin blestem deși nu-și schimbă natura lui, își schimbă însușirile, cari până atunci îl lăsau indiferent pe om, și cari deodată devin respingătoare și periculoase, precum privirea lui pânditoare, sâsăitul lui mănios, veninul lui mortal și dispariția lui misterioasă.⁵⁷⁾

Și șarpele își schimbă natura prin blestem. Astfel după părerea unor exegeți iudei din evul mediu șarpele mai înainte ar fi vorbit și ar fi avut picioare. După Luther ar fi stat ridicat cu capul sus, ca un cocoș. Joüon crede că autorul nici nu s'a gândit la un șarpe, ci la o reptilă oarecare, un monstru cu picioare, un animal dintr'o ordine superioară, înzestrat cu facultatea de a vorbi, și care prin blestem a fost degradat într'un șarpe, căzându i picioarele, urmând a se nutri cu țărână în loc de ierburi.⁵⁸⁾

Câtă vreme însă șarpele este numai un instrument irațional al Diavolului, nu are nici o vină în desfășurarea ispitei, deci nici nu poate fi vizat de blestem. Insușirile lui sunt proprii și altor animale. Iar dacă înfățișarea, mișcarea și felul lui de a fi provoacă în om scârbă și frică mai mult de-

cât oricare alt animal cu însușiri similare, are a se mulțumi conștiinței unanime, că șarpele este simbolul răului.

Fără a generaliza, exegeza protestantă contemporană explică v. 14 în sens literal. În blestemul divin vede o reală pedeapsă aplicată șarpelui, ca și când acesta ar fi deținătorul rolului principal în căderea omului în păcat și împotriva lui ar avea omenirea de luptat, pentru a recâștiga cel puțin în parte fericirea pierdută. Cheia cu care vrea să stabilească precis conținutul pedepsei, este o traducere cât mai corectă a versetului 14. De aci se vede că o preocupă mai mult partea formală a textului biblic, decât cuprinsul.

Astfel Gunkel explică textul în sensul, că autorul vrea să ne informeze, pentru că șarpele se târăște pe pânțe și mănâncă țărână, pentru ce omul se luptă cu șarpele pe viață și pe moarte.⁵⁹⁾ Lange crede că singur șarpele este blestemat dintre toate animalele în urma căderii omului în păcat.⁶⁰⁾ La fel Bohlen, Tuch, Budde, Knobel etc.

Ehrlich vede în v. 14 o pedeapsă mai gravă ce se dă șarpelui în comparație cu celelalte animale. Gesenius și De Welte spun că aci e vorba de blestemul celorlalte animale față de șarpe.

Evident, toate aceste încercări fac marea eroare, că consideră pe șarpe drept prima cauză a căderii omului în păcat. Împotriva-le stă adevărul stabilit dela început, că Diavolul este autorul ispitei.

(Va urma)

Dr. G. L. MUNTEANU

fi cerești, pentru că el este cereșc; vom învia, pentru că a înviat el.

Dar în nesiguranța zilei de azi, peste bucuria Învierii se lasă o

pânză de tristețe: omenirea încă n'a înțeles sublima jertfă pentru pace a lui Iisus, care a biruit ura prin iubire.

Prof. I. T.

HRISTOS A ÎNVIAT!

Învieria Mântuitorului coincide cu trezirea la viață a naturii, prilejuind creștinilor o prăznuire demnă. Și se cuvine, fiind „trăsătura specifică creștinismului față de toate religiunile naturale sau păgâne“. (N. Crainic).

Învieria e piatra unghiulară a creștinismului. Dacă creștinismul a biruit urgia persecuțiilor, a eclipsat sisteme de gândire consacrate și a devenit punctul de orientare în toate proplemele spinoase ale vieții, aceasta denotă că cei cari îl acceptau și-l mărturiseau aveau o bază puternică pe care se sprijineau. Această bază era, este și astăzi și va fi totdeauna credința în realitatea istorică a Învierii Domnului.

Credința în realitatea istorică a Învierii Domnului definește și caracterizează pe adevăratul creștin. Minunea Învierii e atestată și prin mărturiile istorice. Iisus se arată după Învierie mai multor persoane și în diferite locuri. Astfel: femeilor mirosoșite (Luca XXIV 1—8), lui Luca și Cleopa (Luca XXIV 36—45), lui Toma, pe care-l încredințează, prin arătarea rănilor, spunându-i: „Pentru că m'ai văzut, Tomo, ai crezut. Fericiți cei ce n'au văzut și au crezut“ (Ioan XX 24—28); la marea Tiberiadei se arată încă odată ucenicilor (Ioan XXI 1—14). La argumentarea de care ne-am folosit se adaugă și viața apostolilor de după Învierie. Ei devin cei mai vajnici apărători și vestitori ai Învierii, fiind pe deplin convinși de realitatea ei. Dacă ei au fost păscuți de îndoielă și teamă în timpul pătimirii lui Iisus, iar după Învierie își schimbă atitudinea, devenind curagioși, și hotărâți să înfrunte orice persecuție în numele Lui, această schimbare rapidă nu-și găsește rațiunea în minciună, înșelare sau iluzie, ci în „convincerea absolută a lucrului văzut a Învierii Domnului, care pecetluse definitiv misiunea Sa omenească și pe cea dumnezească“ (I. G. Savin). Răspândirea vertiginoasă a creștinismului în lume, în pofida tuturor tentativelor de exterminare se explică tot prin această supremă minune, prin care Iisus biruind moartea a deschis drum izbăvirii noastre.

Pentru creștinul adevărat credința în Iisus Hrisos e sinonimă cu credința în Învieria Lui. Creștinul e fiu al Învierii și nu mai prin ea își găsește tâlcul

vieții și puterea creațiilor sale. Cei care consideră pe Dumnezeu ca o ființă personală spirituală, transcendentă, creatoare și guvernatoare a lumii, dar ezită sau refuză să creadă în *opera Intrupării și răstignirii Mântuitorului*, precum și în *minunea Învierii Lui* nu pot fi socotiți creștini. Ei pot fi numiți tești. Pentru a putea fi înveștiți cu toate darurile mântuitoare ale creștinismului ei trebuie să-și deschidă sufletul și să facă loc și credinței în Învieria Mântuitorului. Rațiunea i-a ridicat pe culmile apropiate

de lumină și nu mai este decât un pas până la altarele deschise ale credinței. Ale credinței — prin excelență — în Învieria Mântuitorului.

Iisus, cel înviat a treia zi după Scriptură, e modelul perfect a vieții noastre, al beatificării și desăvârșirii omenești. Fără seva hrănitore a viței, mlădițele tânjesc și până la urmă se prăpădesc. Chezașia biruinței noastre spirituale rezidă în lucrarea divinomenească sau în *modul teandric*. În virtutea acestui adevăr noi creștinii prăznuim an de an, cu bucurie legitimă, această sărbătoare, care simbolizează „taina învierii noastre“, mărturisind credința în minunea Învierii Mântuitorului și prin binețele pe cari le adresăm unii altora: „Hristos a înviat!“, la cari primim confirmarea: „Adevărata înviat!“

Pr. Prof. I. Bunea

PAȘTILE ORTODOXIEI

Din toate momentele vieții Mântuitorului *Hristos*, învieria Sa este punctul culminant. De pe piscul minunatei sale Învieri, revarsă peste suflete razele puterii și dumnezeirii sale. Învieria sa este triumful Vieții asupra Morții, a binelui asupra răului. Ea este desăvârșirea răscumpărării noastre. Prin minunea Învierii, avem certitudinea nesdruncinată, că mântuirea noastră s'au împlinit, moartea s'a zdrobit și viața viețuește.

Dintre confesiunile creștine, ortodoxia a dat expresie mai puternică, *Învierii Domnului*. Ea nu cunoaște o sărbătoare mai mare, mai plină de lumină și de bucurie duhovnicească, decât Paștile. Cadrul în cuprinsul căruia se desfășoară praznicul, este nemărginit. Prăznuesc împreună oamenii, firea întreagă, cerul și pământul deopotrivă. Prin înfrângerea iadului și puterilor lui, toate s'au luminat și s'au umplut de bucurie veșnică. Acestui sentiment de eliberare din cătușile morții, ortodoxia îi dă expresie de înaltă seninătate și bucurie cerească. Noaptea de Paști! Plină de farmec și de mister. Credincioșii de pe dealuri și văi, îmbrăcați cu straie curate și cu sufletul învesmântat în haina de nuntă a curăției, mâneacă în miez de noapte senină spre lăcașul dumnezeesc, învăluit și el curând de lumina Învierii Domnului. Când glasul slujitorului, intonează întâia dată, cântarea de biruință „*Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le*“, în sufletele tuturor pătrunde o lumină nouă, de sus, care împrăștie întunerecul îndoielii și le dă siguranța mântuirii.

După această solie cerească, Biserica ne face cu totul părtașă acestei biruințe a Învierii. Slujba din noaptea Învierii, este o slavoslovire a minuneicelei de a treia zi.

Această slujbă în Biserica ortodoxă,

este unică și peste toate câte să săvârșesc în vremea omului. Prin amploarea și cadrul ei mistic este unică și față de celelalte confesiuni.

Cântarea de biruință se înalță spre cupola bisericilor, umple întreaga biserică și se revarsă în suflete în unde binefăcătoare.

Din salba de cântări ale Bisericii, putem desprinde cu osebire expresia „*lumină*“, care se revarsă din cer peste întreg văzduhul: „Ziua învierii, popoarelor să ne luminăm, Paștile Domnului, Paștile... „Acum toate de lumină s'au umplut și cerul și pământul.“

Bucuria Bisericii este fără margini. Bucuria Învierii, străbate pământul, dela o margine la alta și cerul întreg: „Cerurile cum se cade veselească-se și pământul bucură-se, să serbeze lumea cea văzută toată și cea nevăzută, că a înviat Hristos veselă cea vecinică“.

Mai presus de toate, Paștile sunt centrul evlaviei și inima ortodoxiei. În imnologiile praznicului, Biserica are expresii pline de căldură și preamărire pentru praznicul luminat al Învierii. În peasna 8 a, cântarea numește paștile „praznicelor praznic și sărbătoare sărbătorilor.“ Accentele de mărire a sărbătorii ating culmea în stihirile hvalitelor, unde auzim cântarea: „Paștile sfințite nouă astăzi sau arătat; Paștile nouă și sfinte, Paștile de taină, Paștile întru tot cinstite, Paștile Hristos Mântuitorul, Paștile fără prihană, Paștile cele mari, Paștile credincioșilor, Paștile cari au deschis nouă ușile raiului, Paștile cari sfințesc pe toți credincioșii.“

Biserica ecumenică, a văzut totdeauna în actul Învierii, minunea minunilor, mare cât nemărginirea și adâncă până la temelile iadului, a cărui porți le-au zdrobit pentru totdeauna. Sfinții părinți, preamăresc cu toată căldura Învieria Domnului. Din toți, *sf. Ioan Gură-de-Aur* în mod

clasic a prins întregul sens al Învierii, în predica sa de Paști, care pentru frumseța ei, a intrat în tradiția Bisericii ortodoxe ca să se citească cuvântul cunoscut: „*De este cineva credincios și iubitor de Dumnezeu, să se îndulcească de acest praznic bun și luminat.*“

Biserica învăluită în această lumină cerească și bucurie fermecătoare, nu poate să-și înfrângă simțemintele sale numai la 2—3 zile de praznic, ci bogăția și darul Învierii, ea îl prelungește în sfântă cântare încă 40 zile, până la Înălțarea Domnului.

Prin aceasta, ea inundă mereu sufletul creștinesc cu valurile noi ale biruinței Învierii Fiului lui Dumnezeu, și ține trează inima prin ecourile cântărilor sale, la lumina lui Hristos care luminează tuturor.

Dar biruința Învierii, nu rămâne însă ca o zestre exclusivă a zidurilor bisericii, ci ea se pogoră și în viața credincioșilor prin salutul: *Hristos a înviat! Adevărat a înviat!* Adevărul Învierii schimbă până și cuvintele de întâlnire cele obișnuite, el străbate viața de toate zilele.

Cu ziua Învierii intrăm în săptămâna luminată. Moartea nu mai are putere, iadul s'a sfărmat, morții cei din veac au dobândit iertarea. Nu mai este acum întristare, durere și mohorâre. De aceea până și prohodul morților nu mai are aerul tristeții de altă dată, ci îmbracă haina de lumină și de nădejde a Învierii, căci morții sunt vii prin Învieria Domnului.

Caracteristica Paștilor ortodoxiei, este *optimismul vieții*, care ni-l dă adevărul Învierii Mântuitorului Hristos. Biruința lui Iisus este chezașia biruinței fiilor lui Dumnezeu, cari se luptă cu valurile vieții.

Frumsețea, misticismul, bucuria, pacea lăuntrică, care coboară la Învierie peste întreaga fire, face să simțim cu adevărat, că cerul este pe pământ. Această atmosferă plină de atâta dumnezeiască mireasmă, îmbracă Paștile ortodoxiei în veșmântul strălucirii și al nemuririi.

Această trăsătură specială, ne dă tot dreptul, ca să putem spune, că Ortodoxia este biserica Paștilor. (S. Bulgakoff.)

Pr. L. DAVID

DENILE

Temeiul liturgic și valoarea lor în viața creștină a poporului român. (Urmare și fine)

În cea de pe urmă săptămână, zisă a patimilor, numită și „săptămâna mare“ — mare, cum afirmă Sf. Ioan Gură de Aur, „nu fiindcă zilele ei ar fi mai mari, mai lungi sau mai multe, ci pentru că în zilele acestea a isprăvit Domnul fapte mari: a risipit împărăția Diavolului și a nimicit moartea, rupând armele ei cele puternice, a biruit păcatul, ne-a luat blăstămul și ne-a deschis raiul, ridicând oamenii prin patima Sa păretele cel din mijloc și Dumnezeu păcii a împreunat cele cerești cu cele

pământeste, de aceea „mare“ se numește“ (Predici despre pocăință).

În aceasta săptămână mare se încep deniile propriu zise.

Dacă deniile de până acum aveau caracterul unor rugăciuni simbolice, cu administrarea de fapte și pomeniri din care să se nască râvna noastră de mântuire, în această săptămână mare deniile sunt petreceri sufletești alături de patimile Mântuitorului.

Cele amintite până acum vădesc pregătirea ajunării sufletești, pentru ca sufletul bine plămădit în umezeala lacrimilor de pocăință să se poată dumica prin junghiere și crucificare alături de însăși Dumnezeu Crucii.

Astfel în Lunea săptămânii mari se face pomenirea fericitului Iosif, fiul patriarhului Iacov, care a fost prototipul Mântuitorului în V. T., cum și pomenirea minuneii smochinului fără rod ce a fost uscat la porunca Domnului:

„Iosif cel întreg înțelept cu drept stăpânitor s'a arătat și dătător de hrană și frumoasă sălășluire cu adevărat seamăn are în Hristos cel viu“ (Stih. dinaintea Sinaxarului de Luni).

Sau pentru smochinul cel fără rod:

„Hristos pe sinagoga evreiască
[ca pre smochin aflând,
Lipsit de roade duhovnicești
[și întocmai fiind,
Pe aceasta o usucă după dreptate,
De a căreia pedeapsă
[fugi-mi suflete departe“.

(Stih dinaintea Sinaxarului de Luni seara).

În ziua următoare — Marți — stihurile deniilor au ca motiv compararea împărăției lui Dumnezeu cu cele 10 fecioare:

„Pre Mirele fraților să iubim, candelile noastre să le grijim, întru bunătați strălucind și în credință dreaptă; ca să intrăm împreună cu Dânsul la nuntă gătiți, ca fecioarele cele înțelepte ale Domnului. Că mirele ca un Dumnezeu dă tuturor dar, cunună nesticăcioasă“. (Stih după Prosomia „Cel ce Te-ai înălțat pe cruce“ din „Lunea mare“ Triod pag. 562).

Începând cu sf. zi de Miercuri sau în alte locuri, în toată săptămâna mare, atât biserica cât și orânduiriile denilor iau un aspect grav; preoții sunt pe cât se poate în vesminte cernite și doliul sufletelor pentru moartea Lui în hula păcatelor, precum și săvârșirea aidoma a mergerii pe urmele patimilor Mântuitorului, necesită o conduită aleasă.

Deniile sufletului românesc, propriu zis de acum încep. Miercurea se irmoșește vestirea morții și spălarea picioarelor, semnul celei mai mari umilinți din care s'a născut suprema lege: Cei ce vor să stăpânească, tuturor să fie slugă. Și astfel „Joi mare“ întruhipază cina cea de taină și-i vremea în care se citesc cele 12 evanghelii pomenitoare de patimile însăși, moartea și învierea Domnului.

Iar „Vinerea mare“ este capătul unghiului, piatra celei mai negre și îndoliate ingenunchieri, că ziua aceasta după pravila Kekagrasionului „trebuie petrecută în adâncul mormânt al sufletului, unde să aflăm

pricina junghierii și spânzurării pe cruce a Mielului și omul plângând cu lacrimi de sânge și osebind cugetând cu rugăciune și irmoase, cele ale trupului lipsindu-ne toate, să murim păcatului ca să înviem în Hristos“. (Pravile generale ale Kekagrasionului).

Că zis este: „Cela ce alinezi durerile primește-mă acuma cu Tine, Fiul lui Dumnezeu, ca să mă pogor cu Tine în iad Stăpâne, că nu pot răbda să mai trăesc, nevăzându-te pe Tine lumina mea cea dulce“ (Fragment din cântarea a 7-a, Irmosul al II-lea din Vinerea mare“).

*

În „Vinerea mare“ se face procesiunea cu „aerul“, procesiunea cea mai solemnă și mai necesară slujbă din postul mare.

În cuprinsul Triodului la această dată nu mai conțin irmoasele, stihurile și feluritele strigări de frică și umilită rugăciune de iertare, *încât prin coloritul ei cu totul uman e sărbătoarea neagră a morții duhurilor pentru apropiata înviere.*

Că dacă moartea trupeză este acceptată ca o consecință a vieții — moartea veșnică — moartea cu sufletul este o principală *temă* de profundă gândire. Pentru aceasta biserica rânduiește în această zi a punerii în mormânt a Domnului Hristos o specială și mult trăită slujbă religioasă.

Sfânta Denie a Vinerii mari este oarecum și sinteza celorlalte patimi, căci moartea trupeză a Hristosului celui fără păcat ne amintește în toată clipa de moartea veșnică a noastră în păcatele vieții.

Dacă Dumnezeu cel fără pricină de osândă a pățimit, cât vom pătimi noi ca osândiți de marea păcatelor?

Temă simplă, adânc înțeleasă de sufletele tuturor, moartea este pricină și izvorul celor mai mari cugetări.

Moartea cu trupul a lui Hristos, moartea simbolică prin care se ucidea moartea lui Adam și a tuturor celor născuți din el este *motiv obligator* de scrutare a conștiinței și aflare de liman a vieții deșarte.

Vinerea mare este astfel gândită sărbătoarea fără soare cu candel sfioase și lumânări aprinse, care gângăvesc o lumină fricoasă, este cu Joi mare pentru cultul ortodox și mai ales pentru noi românii, *chipul istoriei noastre, chipul aidoma a veșnicilor noastre îngropăciuni ce-am petrecut până la ziua Invierii.*

Strigătul maicii Domnului, din Irmosul al 9-lea:

„Rana sufletului meu, vindecă-o acum Fiul meu! Inviază! și-mi potolește durerea și necazul că poți Stăpâne“, e parcă strigătul veacurilor noastre de robie: Inviază români!

Inviază e cuvântul solemn cu care au murit pe buze patriarhii necunoscuți ai muceniciei pentru România de azi.

E glasul profeților înclieiați de uitare în cronicile mormintelor fără crucea prinosului de recunoștință; îndoit sfântă mucenicie prin tăria caracterului și anonimul ei.

Acest „inviază!“ se adresează su-

fletului veșnic, care este în parte și sufletul neamului și învierea lui fiind învierea dreptății.

Învierea lui *e obligatorie* prin pecetea ce a pus Mântuitorul, că: „moartea pentru adevăr, viață este“.

Și moartea pentru slujirea lui Dumnezeu, cel peste toate stăpân și mai ales peste obștea neamurilor, înviere este.

Inviere!

Iată de ce sub acest aspect deniile sunt, cum spuneam la început, pregătiri pentru înviere și istoria noastră este o istorie de denii cu ingenunchieri ce ne-a adus mântuirea de azi.

Iată de ce spuneam că misticul deniilor, de ori unde ar fi putut veni, este îmbrăcat și botezat româneste.

Iată de ce deniile au vorbit totdeauna de patimi ce duc la înviere.

Cercetătorul atent va observa, că aluatul omogen al trupului nostru național a vitregit ziua la lumina istoriei, luptând și sângerând, iar sufletul seara afla în denii o altă mu-

cenicie, altă luptă pentru învierea în Hristos.

Viața noastră românească este o denie și istoria noastră cu cnezi, voievozi și regi este o transpunere simbolică a deniilor pe tărâm omenesc.

Învierea noastră de azi are la bază patima.

Și toți cei ce-au pățimit pentru dreptate, vor afla învierea. Fiecare neam își plătește didactul de sânge înscrierii sale în matricola istoriei.

Neamul nostru și-a plătit ziua didactul în lupte pentru mântuirea trupului său văzut și în biserică, în rugăciuni ce au ca prototip denia (adică sărăcie de fast și bogăție, de trăire lăuntrică), și-a plătit didactul de intrare în veșnica istorie a lui Dumnezeu.

Mântuirea noastră este consecința faptelor noastre.

Învierea noastră cu duhul este consecința revărsării harului lui Dumnezeu și învierea noastră ca neam este o dreaptă calificare a Celui Drept pentru osârdirea noastră întru lumină.

G. NOVEANU

INFORMAȚIUNI

Cu prilejul luminatului praznic al Invierii Domnului trimitem abonaților, colaboratorilor și prietenilor noștri cele mai calde urări de sănătate și bucurie sufletească. Hristos a înviat!

Redacționale. Numărul viitor al gazetei noastre va apare la data de 12 Mai a. c.

Noi consilieri regali. M. S. Regele Carol II-lea a binevoit a numi membrii în Consiliul de Coroană pe dd. Ion Mihalache și Victor Antonescu, foști miniștri. Faptul a produs o impresie excelentă în opinia publică, fiindcă el servește imperativul solidarității naționale din aceste vremuri pline de îngrijorare.

Adunarea arhiepiscopescă. I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan a convocat adunarea arhiepiscopiei Sibiului, în sesiune ordinară, pe Duminica Tomii. Ii prevedem aceleași rezultate rodnice din anii precedenți, datorită înțelepciunii Ierarhului luminat, hărniciei consilierilor și devotamentului membrilor adunării eparhiale către Biserică.

Cuvinte despre revista „Viața Ilustrată“. În numărul de Paști al revistei „Biserica Ortodoxă Română“ pâr. protos. Vasile Vasilache publică o seamă de aprecieri despre activitatea câtorva Ierarhi. Cu privire la P. S. nostru scrie: „P. S. Nicolae al Clujului este directorul unei bune revivite de familie: „Viața Ilustrată“. Această revistă cuprinde articole literare și teologice de o plăcută lectură pentru orice creștin și pentru orice familie mai mult sau

mai puțin pretențioasă. Deasemenea și poezii de o aleasă simțire creștină. Nu lipsește nici pagina vieții vesele, însă cu un sănătos umor moral. Pe lângă toate acestea, ceea ce țin să mai vestesc, sunt și ilustrațiile de o rară frumusețe: icoane, fotografii și peisagii după natură ale celor mai de seamă pictori, toate fiind temeuri de lumină și orizont sufletească larg.“

Două noi călugări intelectuali. Vrednicii consilieri dela arhiepiscopia Sibiu pâr. Tr. Scorobeș și Virgil Nistor au intrat de curând în monahism, fiind tunși la sf. mănăstire Căldărușiani de lângă București. Cel dintâi a primit numele de Teodor, iar al doilea Veniamin. Cunoscând activitatea bogată a celor doi slujitori distinși ai Bisericii noastre, suntem siguri că prin ei monahismul transilvan a câștigat valori reale, cari îi vor creia o atmosferă prielnică și binecuvântată pentru ortodoxia noastră.

Pelerinajul dela Sâmbăta de sus. Ca în fiecare an, și de astădată va avea loc în Vinerea din săptămâna luminată perelinajul obicinuit la sf. mănăstire brâncovenească din Sâmbăta de sus, jud. Făgăraș. I. P. S. Mitropolit Nicolae a adresat clerului și poporului din arhiepiscopie un mișcător apel, chemând pe toți bunii ortodocși la această înălțătoare bucurie duhovnicească. Sperăm, că și din părțile mai apropiate de Sibiu ale eparhiei noastre se vor duce credincioși, dornici să ia lumină și mângâiere în aceste zile grele.

Parohie vacantă în Eparhia Maramurăș. S'a publicat concurs pentru numirea de paroh la Vișăul de Jos cu termen până la 15 Mai a. c. Se recer actele: Extras de naștere și botez, certificate școlare, calificăciune preoțească, dovedirea situației militare, autobiografia. Candi-daților din alte Eparhii le trebuie și

Solidaritatea întărește nația. Contribuția națională înzestreață Oștirea.

ROMĂNI,

Subscriind bonuri pentru înzestrarea armatei, îndeplinim o sfântă datorie către țară, asigurăm liniștea, munca și avutul nostru și facem totodată un bun plasament al banilor noștri.

Incuviințarea dela P. Sf. Chiriari. Cererile de concurs se vor înainta Sf. Episcopii ortodoxe din Sighet.

Legea breslelor. Una din cele mai importante legiuri din sesiunea actuală a Parlamentului este aceea a breslelor. D-l prim ministru a ținut să asigure în mod special Camera, că se va da cea mai largă libertate pentru discuțiuni, spre a putea fi utilizate toate observațiunile și sugestiile ce se vor prezintă. Socotim că vechiile Reuniuni de meseriași din Transilvania, cari au merite atât de mari în creierea clasei noastre de mijloc nu pot fi sacrificate sub nici un motiv. Lor trebuie să li se asigure un rol conducător în legiferarea breslelor de dincoace de Carpați. Altfel aceste bresle vor fi acaparate de minoritari, cari au azi preponderanța numerică.

Schimb de scrisori. Cu ocazia numirii sale în Consiliul de Coroană, d-l Ion Mihalache a adresat d-lui I. Maniu următoarea scrisoare: „Pentru a putea lămurii în mod public, ceea ce s'a lămurit în conversația noastră din 16 Aprilie c., țin să precizez și pe această cale următoarele: Numirea mea în demnitatea de Consilier regal, cu care am fost onorat de Suveran, îmi păstrează nealterată atitudinea mea cunoscută de până acum. Atât în ceea ce privește profundul respect și devotament față de M. S. Regele Carol II., căruia îi voi sta la dispoziție spunându-i cu sinceritate părerile mele; cât și în ceea ce privește judecarea situațiilor de fapt, simțimentele și ideologia pe care le-am nutrit consecvent din frageda tinerețe, și raporturile cu prietenii de comună credință. Primiți și cu acest prilej reînnoirea stimei și aleselor sentimente ce vă port“.

La această scrisoare, d-l I. Maniu a răspuns pe cum urmează:

„Iubite Domnule Mihalache,

Intrucât Consilieratul Regal cu care ai fost distins nu te obligă la altceva decât la exprimarea sinceră a convingerilor d-tale când ele vor fi cerute, numirea d-tale de Consilier Regal nu poate influența asupra legăturilor personale și ideologice ce ne unesc.

Primește, te rog, asigurarea deosebitei mele stime și prietenii. *Iuliu Maniu.*“

O declarație a premierului britanic. Intr'o cuvântare recentă din Camera comunelor, d-l Neville Chamberlain, șeful guvernului englez a declarat, că poporul german nu poate scăpa de soarta de a fi tras la răspundere pentru guvernul său, care a provocat războiul actual.

Oștirea este gata să ne apere, — noi suntem datori s'o susținem prin contribuția fiecăruia.

Parcurile eroilor. Conducerea F. R. N. a hotărât ca în ziua de 5 Mai c. să se desfășoare în toată țara mari serbări populare. Cu acest prilej se vor inaugura în fiecare oraș și sat așa numite parcuri ale eroilor, menite a perpetua amintirea celor ce și-au dat viața pentru apărarea Patriei și întregirea neamului.

Un fost prim-ministru arestat. Guvernul jugoslav din Belgrad constatând, că de mai multă vreme d-l M. Stoiadinovici, fost prim-ministru, duce o acțiune ilegală, i-a făcut o perchiziție la domiciliu. În temeiul materialului descoperit a dispus arestarea lui.

Măsuri severe de pază. Ministerul de interne, constatând că în țară se găsește un număr considerabil de străini, fără rosturi precise, a dat o decizie prin care ia cele mai severe măsuri în ceea ce privește situația tuturor acestor străini. Toți cari nu pot justifica șederea lor în România vor fi siliți să părăsească țara în termen scurt. S'a instituit un control polițienesc riguros cu sancțiuni aspre pentru toți cari găzduiesc străini fără a-i anunța în 24 ore autorităților. Ori ce fel de arme, material de războiu și aparate fotografice găsite la străini vor fi confiscate, iar posesorii lor expulzați.

Țările neutre în gardă. Toate țările neutre din Europa, și în deosebi cele din Balcani au luat grabnice și întinse dispoziții pentru suprimarea propagandei străine și expulzarea imediată a numărșilor inddezirabili strecurați sub firme de turiști, artiști etc. dar în realitate cu intenții subversive, de a fi avangarda tulburărilor și agresiunilor neprovocate. E o fierbere vulcanică pretutindeni, determinată de grija pentru independență și libertate a țărilor mici așa de amenințate în existența lor.

Buletinul războiului. Sforțările beligeranților sunt concentrate în clipa de față pe noul front din miază noapte și anume în Marea Nordului și Norvegia. Lupte înverșunate se dau pe mare, unde forța navală engleză și-a afirmat din nou superioritate, scufundând peste o treime din flota de războiu germană și aproape jumătate din celelalte unități. Englezii au avut și ei pierderi. Număroase vase germane de transportat trupe, armament și provizii, precum și câteva submarine au fost nimicite. Astfel Germania încearcă să ducă trupe în Norvegia numai pe calea aerului, soldații coborând cu parașutele, adeseori fiind capturați de inamic. Corpul expediționar anglo-francez debarcat până acum în diferite puncte ale Norvegiei a trecut de 60.000 ostași, față de abia câteva mii Germani aduși în primele zile. Luptele de abia acum încep serios, anunțându-se reocuparea câtorva orașe de către Aliați. Aviația lor a bombardat cu succes câteva aerodromuri, împiedcând aterisarea avioanelor germane. La rândul lor Germanii anunță scufundarea mai multor vase și submarine engleze. Se pretinde, că în curând Germania va deslănțui ofen-

siva și pe frontul de vest. Intervenții urgente din partea cancelarului Hitler pe lângă Ducele Mussolini ar vrea să-l determine la o cooperare militară. Suedia își așteaptă înfrigurată ceasul greu pentru care se pregătește grabnic. Totul prevestește furtuna cea mare în Apus.

BIBLIOGRAFIE

Ic. Stav. *Dr. Gheorghe Ciuhandu:* „Românii din Câmpia Aradului de acum două veacuri“, cu 11 ilustrații și două hărți. 1940, Diecezana, Arad.

Păr. Ciuhandu, cunoscut așa de bine la noi ca un neobosit cercetător bisericesc, ne dă o nouă dovadă a interesului cald ce-l are față de trecutul neamului.

Lucrarea are 256+320=576 pagini, cuprinzând o expunere istorică-statistică, material documentar și două hărți.

Deoarece opera aceasta nu e o lucrare de librărie, ci de documentare și a fost tipărită în număr redus de exemplare, prețul a trebuit fixat la suma de Lei 350 exemplarul.

Pentru tot felul de oficialități prețul e de Lei 450. O recomandăm călduros cititorilor noștri.

Lucrarea se poate comanda dela autor (Arad, Str. V. Goldiș Nr. 11).

*

A apărut Nr. 5 pe luna Mai 1940 al revistei „Viața Ilustrată“, de sub direcția P. S. episcop *Nicolae Colan*, cu următorul sumar:

Prot. Ion Goron: Hristos a înviat! Ospățul credinței (Rugăciunea Sf. Ioan Gură de Aur); Grigorie T. Marcu: Incurajarea familiei; Dr. G. L. Munteanu: Ce se scrie de Paști; V. Sămărtinean: Inimă pribeagă; Dr. G. L. Munteanu: Nichifor Crainic; I. Mănițiu: Patima lui Ristos și Cătrene de smirnă (poezii); I. V. Spiridon: În serile cu denii (poezii); Const. Goran: Sonet și Trecătorilor (poezii); Pr. Il. V. Felea: Paisie și Paisianismul; Al. Străoneanu-Balaș: Sărbătoarea primăverii (poezie); Zoe Ripeanu: April! (poezie); Mioara E. Străoneanu: Freamăt peste zări (poezie); Cornelia Todoran: Rugă (poezie); N. Hurlup: Epigramă; G. Noveanu: Pictorul Liviu Bordeaux; Ilie Mănițiu: Pe plaiuri de munte spre Călcescu. Prof. I. Todoran, Pr. Fl. M., Min. Belea și Dr. G. M.: Cronică literară. Gr. T. M.: Cronică externă și Cronică internă. Viața veselă. Numeroase ilustrații.

*

Anuarul Academiei teologice ortodoxe din Caransebeș. (1919—1939). Caransebeș, 1939. 456 pagini. Păr. Rector Dr. Zeno Muntean a făcut un lucru bun publicând Anuarul Academiei pe ultimii 20 ani, spre a înădi astfel firul rupt al tradiției. Volumul depășește, ca proporții, publicațiunile similare de acest fel, datorită de sigur și faptului că are oarecum un caracter festiv. O scurtă reprivire istorică a păr. Rector ne arată importanța bisericească-națională pentru Bănat a acestei școli superioare, înființată de fericitul episcop *Ioan Popasu* prin aducerea secției românești a școlii clericale din Vârșeș. Ea a fost ilustrată de teologi și învățați ca N. Tincu Velea, Dr. Iosif Olariu, Dr. Petru Barbu, Vasile Goldiș, V. Brănișce, Dr. D. Cioloca, Dr. V. Loichiță, Dr. St. Pop ș. a. cari au tăiat brazde largi unde samănă astăzi o pleiadă de tineri profesori serios pregătiți. O dovadă sunt și studiile ample ce se tipăresc în volumul de față: I. L. Busuioc, Tehnica modernă în lumina moralei creștine, 2. I. Firca,

Dognă, Cult și Artă. 3. P. Rezuș, Aspecte soteriologice. 4. Gh. Cotoșman, Geneza arianismului. 5. M. Chialda, Sacrificiul mielului pascal. 6. C. Vladu, Corul mijloc de propagandă religioasă. De fapt Anuarele Academiei noastre teologice ar trebui să publice cât mai multe studii științifice, oglindă a preocupărilor constante de care dau probă profesorii, reducând la minim datele statistice. În cursul celor 20 ani, Academia dela Caransebeș a pregătit 275 clerici pentru viața spirituală a Eparhiei. Numărul este scăzut, dar el se explică prin criza în care au intrat Academiiile teologice după războiu. De 2—3 ani e o tendință de creștere a studenților.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 2583/1940.

Comunicat.

Atragem și Noi atențiunea preoțimii noastre asupra adresei Onor. Minister de Culte Nr. 15828/1940 trimis fiecărui preot, referitor la îndemnul ce sunt a se da poporului pentru subscrierea de bonuri pentru înzestrarea armatei și dispunem ca preoții să folosească toate ocaziile pe care le oferă oficierea slujbelor religioase publice și particulare lămurind poporului, atât siguranța plăsării numerarului lor cât și importanța faptei lor nu numai în ceea ce privește interesele statului, dar și interesul fiecăruia.

O armată este tare când e și bine aprovizionată, cu echipament, subsistență, muniții și armătură.

Apărarea Statului implică în sine și apărarea Bisericii ca instituție fundamentală și națională a Statului, cu menținerea de a sădi în sufletele cetățenilor toate virtuțile morale, necesare unei temeinice organizații de stat.

Stăruiiți cu vreme și fără de vreme ca națiunea să-și facă datoria și în această privință față de țară, fără de care nimeni nu valorează nimic. Numai aceea națiune este vrednică să aibă patria sa proprie, care o și apără și îngrijește din toate puterile sale. Să dăm o dovadă a deplinului nostru patriotism.

Cluj, la 19 Aprilie 1940.

Consiliul eparhial.

Nr. 53/1940.

(12) 1—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *cântăreț* din parohia *Buduș*, protopopiatul *Bistrița*, devenit vacant prin moartea cantorului bătrân, se publică concurs cu termen de 20 zile socotite dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele acestui post sunt:

1. Sesiunea cantorală 2 jugăre 640 stj. pătr. arător, impozitul după acest pământ îl va plăti cântărețul ales.

2. Stolele îndatinate în parohie.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț, oficiului nostru parohial în termenul fixat, prezentându-se în parohie pentru a cânta în strană Dumineca.

Buduș, la 8 Aprilie 1940.

Oficiul parohial ort. rom.

Pr. *Zaharie Feier*, paroh.

Văzut și aprobat.

Oficiul protopopesc ort. rom.

Bistrița, la 10/IV 1940.

Pr. *V. Mureșianu*, adm. paroh.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.